

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκειμημένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας — Ἐγκύκλιος ἀρ. 30, ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1932 —
ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκκαίδευσεως.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΤΗΛΩΤΕΑ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ δραχμαὶ 100. Ἐξά-
μηνη δραχ. 55. Τρίμηνη δραχ. 30.
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ φράγκα γαλλικὰ 60,
ἑξάμηνη 35 καὶ τρίμηνη 20.
ΑΜΕΡΙΚΗΣ: Ἐτησίᾳ δολλάρια 4, ἑξάμηνη 2
καὶ τρίμηνη 1.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΑΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΑΡΥΤΗ - ΕΚΔΟΤΗ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρο-
μαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οὐδὲποτε μινός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὅδὸς Ἐδριπίδου ἐπιθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'. — Τόμος 39ος

Ἀθήναι 11 Ἰουνίου 1932

Ἔτος 54ον. — Ἀριθ. 28

ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟ ΚΑΙ ΖΗΤΙΑΝΟΠΟΥΛΟ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ MARK TWAIN

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενον —
Οἱ παλιοὶ γνῶριμοὶ τοῦ τὸν χαιρε-

τούσαν εὐχαριστημέ-
νοι ποῦ τὸν ξανάβλε-
παν καὶ οἱ καινούρ-
γιοι φαίνονταν περή-
φανοὶ ποῦ ἔκαναν τὴν
γνῶριμιάν του. Κάποιος
τὸν ρώτησε γιατί εἶ-
χε νὰ φανῆ τόσο
καιρό.

— Ἐκεῖ στὸ Λονδί-
νο εἶναι καλύτερα καὶ
πιο σίγουρα ἀπὸ παν-
τοῦ ἄλλοθ ἀπὸ τότε
ποῦ ἔγιναν τόσο αὐ-
στηροὶ οἱ νόμοι καὶ
τόσο βαρεῖς οἱ τιμο-
ρίες, εἶπε ὁ Κάντυ.
Ἄν δὲν μοῦ τύχαινε
αὐτὴ ἡ ἀναποδιά, θὰ
ἔμεινα πάντοτε καί. Δὲν
ἤθελα, ξέρετε, ν' ἀρ-
χίσω πάλι τὴν ἀλή-
τικὴ ζωὴ· μὰ μὲ ἀ-
νάγκασε ὁ φόνος ποῦ
ἔκανα.

Ἵστερα ὁ Κάντυ
ρῶτησε πόσο ἀποτε-
λοῦσαν τὴ συμμορία.
Ἐνας ποῦ οἱ ἄλλοι
τὸν ὀνόμαζαν «ἀρχη-
γὸ», τοῦ ἀπάντησε:

— Εἴμαστε ὅλοι-ὄ-
λοι εἰκοσιπέντε διαρ-
ρήχτες, λιποδοῦτες καὶ
ζητιάνοι, μαζί μὲ τίς
γυναῖκες καὶ τὰ παι-
διά. Οἱ περισσότεροι
βρισκόμαστε ἐδῶ πέρα·
ὅσοι λείπουν ἔχουν
τραβῆξει κατὰ τ' ἀ-
νατολικά. Ἀδριο θὰ

βάλλουμε κι' ἐμεῖς δρόμο κατὰ κεῖ.
— Δὲν βλέπω τὸ Χοντρολαίμη

Ἐπὶ τὸ πρῶτον, τὸ πρῶτον κολύμβησον καὶ τὸ πρῶτον ἀπαισιόλογον.

μαζί μὲ τοὺς ἄλλους συντρόφους.
Ποῦ βρίσκεται;

— Ἄχ, ὁ κακομοῖρης! Στὰ θυμα-
ράκια. Ζωὴ σὲ λόγου σου. Σκοτώ-
θηκε τὸ παρασμένο καλοκαίρι.

— Κρίμας στὸν ἀνθρώπο! Ὁ Χον-
τρολαίμης ἦταν ἐξυπνο παιδί καὶ
δὲ λογάριζε τὸν κίν-
δυνο.

— Γι' αὐτὸ ἔφαγε
καὶ τὸ κεφάλι του. Ἡ
ἀρραβωνιαστικιά του,
ἡ μαύρη Λίτσα, βρισκε-
ται ἀκόμη μαζί μας.
Μὰ τώρα ἔχει τραβή-
ξει μπροστὰ μὲ τοὺς
ἄλλους. Ὁμορφο κο-
ρίτσι καὶ γνωστικὸ πολ-
ύ. Δὲ μιλάει πάνω
ἀπὸ τέσσερες φορές
τὴ βδομάδα.

— Ναι, πάντοτε αὐ-
τὴ ἔτσι ἦταν, λαμπ-
ρὸ κορίτσι· ἡ μάννα
της ὅμως δὲν ἀξίζε
μιὰ δεκάρα. Μιὰ φω-
νακλὸ καὶ καυγατζὸ
ἦταν, μὰ στὴν ἐξυπνά-
δα δὲν εἶχε τὸν ὄ-
μοιο της.

— Αὐτὴ τὴν ἐξυ-
πνάδα της τὴν πλή-
ρωσε ἀκριβὰ. Ἦξερε
νὰ λέγ τὴ μοῖρα ἀπὸ
τὸ χέρι καὶ εἶχε βγά-
λει ὄνομα πὸς ἦταν
μάγισσα. Γι' αὐτὸ τὴν
πίσσανε καὶ τὴν δικά-
σαν νὰ τὴν κάθουν
ζωντανή, καὶ μάλιστα
σὲ σιγανή φωτιά. Μοῦ
μάτωσε ἡ καρδιά μου
ὅταν τὴν εἶδα νὰ πε-
θαίνῃ μὲ τέτοιο κου-
ράγιο. Ὡς τὴν τελευ-
ταία στιγμὴ δὲν λιπο-
ψύχησε, μὰ καταριό-
ταν καὶ ἀναθεμάτιζε

τόν παλιόκοσμο που στεκόταν γύρω κι' έχασκε. "Αχ, που να βρεθούν τώρα πιά τέτοιες ψυχές!

"Ο αρχηγός αναστέναξε κι' οι άλλοι αναστέναξαν μαζί του. "Όλοι μελαγχόλησαν για λίγες στιγμές, γιατί μες στην καρδιά και των πιδ σκληροκαρδων κακούργων ακόμη ανθίζει καμμιά φορά το αίσθημα της φιλίας, κι' ο θάνατος ενός «συναδέλφου» τους μπορεί να τους προκαλέσει βαθειά κι' αληθινή θλίψη. Μά με το δεύτερο γύρο της τούτρας η εὐθυμία ξαναγύρισε.

Ποιοί άλλοι απ' τους δικούς μας κακοτύχισαν; ρώτησε ο Χόμπερ.

— Κάμποσοι, κάμποσοι. Και μάλιστα οι περισσότεροι ήταν κάτι νεοφερμένοι, φτωχοί χωριάτες, που έμειναν χωρίς ψωμί γιατί τους έδιωξαν τ' αφεντικά τους απ' τα χωράφια που καλλιεργούσαν. "Έτσι αναγκάστηκαν να βγούν στη ζητιανιά, μά δποτε τους τσάκωναν, τους έδεναν και τους έδερναν με το βούρδουλα. Γιατί η ζητιανιά, βλέπεις, είναι πράγμα απαγορευμένο στην "Αγγλία. Κι' αν τους ξανατσάκωνανε να ζητιανεύουν, τους έδερναν πάλι με τόν βούρδουλα και τους έκοβαν τό ένα τους αυτί. Κι' αν τους έπιαναν για τρίτη φορά — γιατί, τί να κάνουν οι κακόμοιροι, πώς άλλοιως να βγάλουν ένα λεφτό; — τότε τους έκαιγαν με αναμμένο σίδερο τό μάγουλο και τους πουλούσανε για σκλάβους. "Αν τσάκαζαν απ' τό αφεντικό τους και τύχαινε να τους τσακώσουν, τότε πιά δεν τή γλυτώνανε την κρεμάλα. "Ε! αυτά είναι καθημερινή ιστορία. Συνηθισμένα πράγματα. Τί να γίνη; "Ελάτε δω, Γιόκελ, Μπέρνς και Χότζ. Δείξετε πώς σας στέλισαν.

Οι τρεις που είχε ονομάσει ο αρχηγός προχώρησαν, άνοιξαν τα κουρέλια τους κι' έδειξαν τις γυμνές τους ράχες, όπου ο βούρδουλας είχε χαραξει βαθιές κόκκινες γραμμές. "Ο ένας σήκωσε τά μαλλιά που έπεφταν σ'α μάγουλά του κι' έδειξε τ' άριστερό του αυτί που ήταν σύρριζα κομμένο. "Ο τρίτος είχε κι' αυτός κομμένο τ' αυτί του και σ'τό μάγουλό του φαινόταν ένα βαθύ κάψιμο σ'ε σχήμα Σ. "Ο τελευταίος αυτός προχώρησε κι' είπε:

— Με λένε Γιόκελ. "Αλλοτε ήμουν γεωργός, είχα γυναίκα και παιδάκια. Τί είμαι τώρα, αυτό τό βλέπετε και μόνι σας. "Η γυναίκα μου και τά παιδιά μου πέθαναν — πιστεύω πως βρίσκονται σ'τον ούρανο, μά όπου κι' αν είναι, είμαι πολύ εδχαριστήμενος που δεν βρίσκονται πιά σ'την "Αγγλία. "Η καλή, ή προκομμένη γριά μου

μάννα έβγαζε τό ψωμάκι της κάνοντας τή γιάτρισσα. "Ένας απ' τους άρρώστους της έτυχε να πεθάνη, αί γιατροί δεν ξέρανε από τί, και τότε είπανε ότι ή μάννα μου τόν πέθανε και τήν κάψανε για μάγισσα. Αυτό έγινε σύμφωνα με τους άγγλικούς νόμους. Πήγτε δλοι σ'την ύγεια των νόμων της "Αγγλίας. Βγήκαμε και ζητιανεύαμε από σπίτι σ'ε σπίτι: "Εγώ, ή γυναίκα μου και τά μικρά. Μά τό να πεινάη κανείς, λογαριάζεται στην "Αγγλία για έγκλημα. Σ'εποια πολιτεία πηγαίναμε να ζητιανεύουμε μάς έδερναν αλόπητα με τό βούρδουλα κι' ύστερα μάς έδιωχναν. Πήγτε δλοι στην ύγεια των φιλεύσπλαχνων άγγλικών νόμων. Γιατί οι βουρδουλές ξαπόστειλαν τή δυστυχισμένη μου Μάτρη μία ώρα άρχύτερα σ'τον άλλον κόσμο και τή λύτρωσαν από τά β'ασανά της. Κι' ένόςω εγώ αλήτεια από τή μια στην άλλη πολιτεία, πέθαναν και τά παιδιά μου. Πήγτε δλοι σ'τη θύμηση των καίμένων μικρών, που δεν έκαναν ποτέ, ποτέ κακό σ'ε κανένα. "Όταν με πιάσανε και πάλι, με βάλανε σ'τον φάλαγγα και μου κόψαν τ' άριστερό μου αυτί. Κι' έπειδή δεν άφηνα τή ζητιανιά, με πούλησαν για σκλάβο και μου σημάδεψαν με πυρωμένο σίδερο ένα Σ σ'τό μάγουλό μου. Σκλάβος, άκούτε: . . .

"Ένας "Αγγλος σκλάβος στέκεται μπροστά σας! "Έρφα κρυφά από τ' αφεντικό μου κι' αν με ξανακιάσουν — ή κατάρτα τ' ουρανοσ' να κάψη τους νόμους που προστάζουν ένα τέτοιο πράγμα — θα με κρεμάσουν!

— Αυτό δεν θα γίνη! άκούστηκε μια παιδική φωνή από μέσα από τό σκοτάδι. "Από σήμερα ο νόμος αυτός παύει πιά να υπάρχει!

"Όλοι γύρισαν τά κεφάλια τους κι' είδαν τήν αλλόκοτη μορφή του μικρού βασιλιά να ξεπροβάλλη απ' τά σκοτεινά. "Όταν έφθασε σ'τό φως και φάνηκε καθαρά πώς ήταν παιδί, άρχισαν δλοι να φωνάζουν:

— Τί είναι τούτο τό μικρό; Καλέ ποιός είναι αυτός; "Από που ξετρώπωσε ο πιτσιρίκος;

Τό παιδί στεκόταν άπότρητο, άφηφώντας τά τόσα μάτια που ήταν σ'τηλωμένα επάνω του και άποκρίθηκε με βασιλική όπερηφάνεια:

— Είμαι ο "Εδουάρδος, βασιλιάς της "Αγγλίας!

Τρανταχά γέλια ύποδέχτηκαν τήν απάντησή του, γιατί τό άστείο του κρίθηκε έξαιρετικά πετυχημένο. "Ο βασιλιάς όμως τά πήρε για προσβολή και φώναξε θυμωμένος:

— Αυτό είναι, άθλιοι, τό εδχαριστώ για τήν ευεργεσία που σας κάνω;

Μιλούσε άγανακτισμένος, μά τά λόγια του δεν έβρισκαν άλλη απάντηση από άκράτητα γέλια και κοροϊδίες. "Ο Τζων Χόμπερ προσπαθούσε μάταια ν' άκουστή μέσα σ' δλο αυτό τό ταβατούρι, μά σ'τό τέλος ή φωνή του ξεχώρισε:

— Φίλοι μου, μήν του δίνετε σημασία. Είναι ο γιός μου, ένας ξεμυαλισμένος και θεότρελλος. Του έχει περάσει απ' τό μυαλό του πώς είναι ο βασιλιάς.

— Είμαι σ' αλήθεια ο βασιλιάς! φώναξε ο "Εδουάρδος γυρίζοντας πρós τό μέρος του, και θα λάβης τήν άπόδειξη γι' αυτό, μά όχι σ'ε καλό σου. "Έσο ο ίδιος όμολόγησες ότι έσκότωσες έναν άνθρωπο γι' αυτό τό έγκλημά σου θα κρεμαστής.

— Θα πιάς να με προδώσης, παλιόπαιδί; Στάσου και να σ'ε τσακώσω!

"Ήσυχία! πρόσταξε με ήχηρή φωνή ο γιγαντώμαχος αρχηγός, και μπαίνοντας μπροστά σ'τό βασιλόπουλο, τό έσωσε έγκαιρα από τά χέρια του Χόμπερ. Δεν έχεις κανένα σεβασμό σ'ε μπροστά σ'τό βασιλιά ούτε μπροστά σ'τον αρχηγό σου; φώναξε τραντάζοντας τόν Χόμπερ από τά ροβήχα του. "Αν ξανατολήσης μπροστά μου να σηκώσης χέρι επάνω σ' εποιονδήποτε, θα σ'ε κρεμάσω με τά ίδια μου τά χέρια.

"Ώστερα γύρισε σ'τό παιδί και του είπε:

— Δεν πρέπει να φοβερίζης τους συντρόφους σου, μικρέ. Και πρέπει να κρατάς τή γλώσσα σου για να μήν μάς κάνης κανένα μεγάλο κακό. "Αν μες στην μούρλια σου θέλεις να είσαι βασιλιάς, μακάρι μου ως είσαι κι' αυτοκράτορας! Μά κοίταξε μήν κάνης κακό με τίς άνοησίες που ξεστομίζεις. Και μήν τολμήσης να όνομάσης ξανά μπροστά σ'ε άλλους τόν έαυτό σου με τόν τίτλο που είπες πριν, γιατί αυτό είναι έσχάτη προδοσία. "Όλοι μας είμαστε έλευνοι κο' αξίζουμε τήν κρεμάλα, μά τόσο και οι πιά δεν είμαστε όστε να προδώσουμε τ' όνομα του βασιλιά μας γι' αυτόν ή καρδιά μας μένει πάντοτε πιστή και άφοσιωμένη. Κι' αν δεν τό πιστεύεις, δές το και μόνο σου: "Ε, σεις, φωνάζτε δλοι με μία φωνή: Ζήτω ο βασιλιάς μας "Εδουάρδος ο έκτος!

— Ζήτω ο βασιλιάς μας "Εδουάρδος ο έκτος! Ζητωκράυασαν δλοι μαζί με τόσο θροντερή φωνή, που ο έτοιμόρροπος άχυρώνας τραντάχτηκε από τά θεμέλιά του.

Του μικρού βασιλιά τά μάτια έλαμψαν από όπερηφάνεια και χαρά. "Εκ-

ΘΗΡΙΟΤΡΟΦΕΙΟ ΧΑΡΡΥ ΚΟΜΠΛΕΝ

(ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ)

ΙΣ.

Τήν άλλη φορά, ή Φουντούκω μάς διηγήθηκε μόνη της πώς έγινε όμελέττα. "Εγώ εξακολουθώ τώρα τή διήγηση των περιπετειών της.

Τ' αυγά εκείνα που είχε κλέψει, πήγαν έτσι χαμένα. "Η Φουντούκω όμως δεν ήσύχασε, γιατί δεν ήσύχασε και τό στομάχι της. Με άλλους λόγους, ή δύστυχη πεινούσε. Και μάλιστα, ήθελε καλά και σώνει να φάη αυγά.

"Αμα στέγνωσε λοιπόν ή φορεσιά της — ήθελε βέβαια και πλούσιμο,

άλλά που καιρός! — ή μαϊμού ξανάρχισε να τριγυρίζη με τήν έλπίδα κάτω να βρη.

Και να, μπροστά της, μια αὐλόπορτα άνοιχτή. Μπαίνει μέσα και βλέπει μια κλώσσα που καθόταν σ' τ' αυγά της. Δεν ήταν δύσκολο να τή διώξη και να τής τά πάρη. Γιατί ή κλώσσα, άμα είδε τή Φουντούκω, φοβήθηκε και σηκώθηκε. Στην αβλή πάλι δεν ήταν ψυχή. Κι' ή καλή σου Φουντούκω δε χάνει καιρό, μόνο άρπάξει τ' αυγά, δυό-δυό, τρία-τρία, και τά χώνει σ'τον κόρφο της.

"Η κόττα φώναξε λυπητερά. Τήν άκουσαν κι' έτρεξαν να ιδούν τί έκαθε.

"Η Φουντούκω φοβήθηκε μήν τήν τσακώσουν και κρύφτηκε γρήγορα σ'ε μια γωνιά, πίσω από ένα κασσόνι, ως να πάρη ο θόρυβος και να τό σκάση. "Αλλά ο θόρυβος δεν έπαυε. "Η κλώσσα φώναζε κι' οι άνθρωποι του σπιτιού γύρευαν τόν κλέφτη των αυγών της. "Η Φουντούκω λοιπόν έμεινε κρυμμένη και περίμενε.

"Εκεί που περίμενε, αίστάνθηκε σ'ε λίγο τ' αυγά ν' αναδεύονται, να κουνιούνται, να ζωντανεύουν σ'τον κόρφο της και να κάνουν κιού! κιού! Τ' ήταν πάλι αυτό; "Απλούστατα: Τή στιγμή που τά πήρε ή Φουντούκω, τ' αυγά είχαν μέσα πουλάκια κλωσσούς, έτοιμα να βγούν. "Η κόττα τά κλωσούσε από μέρος και λίγη ζέστη άκόμα χροσιάζόνταν. Τή ζέστη αυτή τή βοήκων σ'τον κόρφο τής Φουντούκως. Και δυό-δυό, τρία-τρία, τά κλωσοόπουλα έσπαζαν με τή μύτη τους τά τσέφλια των αυγών τους και πετιόνταν έξω. Κιού! κιού!

Φαντασθήτε τώρα τήν έκπληξη και τή φούρκα τής μαϊμούς όταν, άνοιγοντας τόν κόρφο της να ιδη τί συμβαίνει, είδε τά κλωσοοπουλάκια να πηδούν κάτω και να φεύ-

λινε ελαφρά τό κεφάλι του και είπε μ' δλη του τή σοβαρότητα:

— Σας εδχαριστώ πολύ, πιστοί μου όπηχοι.

"Η άπροσδόκητη αυτή απάντηση προκάλεσε νέα άθάσταχτα γέλια. "Όταν έγινε πάλι λίγη ήσυχία, ο άρχηγός είπε σ'τον "Εδουάρδο με ύφος άυστηρό, αλλά με κάποια καλωσύνη στην φωνή του:

— Μικρέ, σου είπα, αυτά να τά φήσης. Δεν είναι σωστό και μπορεί κιάλας να βγη σ'ε κακό. "Αν θέλεις καλά και σώνει να είσαι βασιλιάς, τότε διάλεξε κανένα άλλο όνομα.

— Να τόν βγάλουμε Φόου-Φόου τόν Πρώτο, βασιλιά των Μουρλών, πρότανε ένας γανωματής.

Αυτή ή πρόταση έγινε δεκτή με ζωηρές έπιδεκτικασίες. "Όλοι έβρισκαν περίφημο τόν τίτλο και ζητωκραύγαζαν με δλη τους τήν δύναμη:

— Ζήτω Φόου-Φόου ο Πρώτος, βασιλιάς των Μουρλών.

"Άλλοι σφύριζαν, άλλοι χτυπούσαν παλαμάκια κι' δλοι έκαναν σάν τρελλοί.

— Προσκυνήστε τον!

— Βάλτε του τήν κορώνά του!

— Φορέστε του τόν βασιλικό του μανδύα.

— Δόστε του ένα σκίπτρο.

— Άγεβάστε τον σ'τον θρόνο.

"Έρνώαζαν δλοι μαζί ανάκατα, και πρoτού τό άμοιρο παιδί να νοιώση καλά-καλά τί του συμβαίνει, βρέθηκε μ' ένα τενεκεδένιο παλιόκοσμο φορεμένο σ'τό κεφάλι του για ατέμμα, και τους άμους σκαπασμένους μ' ένα κουρελιασμένο παλιόπανο.

(Άκολουθεί) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΒΤΟΥΑΝ

Η ΝΥΧΤΑ

"Έπαψε των παιδιών τάλαλητό Κι' ή νύχτ' απλώθηκε στην κάμαρα [και στην ψυχή μου] Σφαλά τά χείλη μου σφιχτά, μά λίγη [ή δύναμή μου] Γελώ και μοιάζει μάναφυλλήτο.

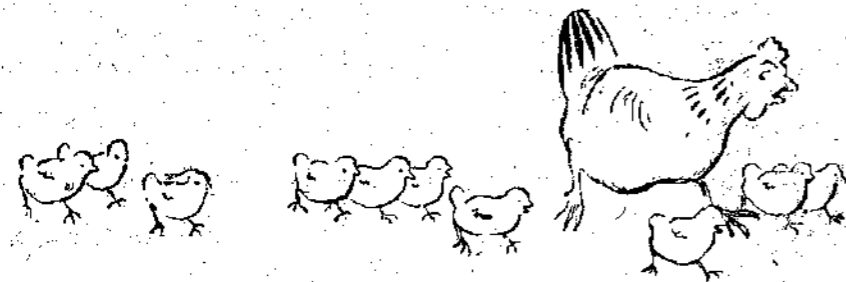
Ψηλά, πεντάρφες, οι άστερισμοί Μάταια πασιάζουνε να στείλουν τήν ά [ναλαμπή τους] Γρίφος, σ'τό μαύρο τούρανοσ' κατεβα [τό ή γραφή τους] Κι' δλη βαρβαίνει πάνω μου ή στιγμή.

Της περηφάνειας πλευρωμή άκριβή— "Η σέψη από τήν κούραση, θαρρείς [σταματημένη] Κάποιαν άπόκριση που δε θα λάβη [παριμένει] Και μ' άγωνία με τυραννεί βουβή. . .

Γιατί τό βράδυ αυτό να φοβηθώ; Τί τάχα αν είναι σκοτεινό ζεστό και [λυπημένο] Φιάνει νανάψω τό λυχνάρι και να πε [οριμένο] Και δε θα γρήσω να ξεμωρωθώ. . . ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΓΤΟΥΑΝ

γουν! Τάφισε να πάνε στο καλό, γιατί έτσι μικρά που ήταν, δεν τρωγόνταν βέβαια. Κι' η πεννασιμένη έμεινε με τα τσάφλια.

«—Τί άτυχία που έχω σήμερα με ταυγά! συλλογιόταν. Τα πρώτα, φρεσκότατα, μούσασαν, χύθηκαν και τάφισαν τα ρούχα μου κι' οι γάτες. Τούτα δώ βρέθηκαν μπαγατάκια κι' έβγαλαν από μέσα τους πουλιά!

Ίδες τα, πήγαν κιόλα και βρήκαν τη μάννα τους. Τί γούγορα που μεγαλώνουν αυτά τα ζωντανά! Μόλις βγήκαν από ταυγά τους, περπατούν, τρέχουν και τρώνε σά μεγάλα!»

Είχε βγάλει λιγάκι τη μούρη της πίσω απ' το κασσόνι και κοίταζε τα πουλάκια με την κλώσσα. Τότε κάποιος την είδε και φώναξε: «Μάννα μου! τί είναι και, πίσω απ' το κασσόνι.» Η Φουντούκω τα χρειάστηκε. Και μιά, και δύο, τρέχει, άγκαλιάζει την ύδροροφή που κατέβαινε απ' τα κροσπίδια ως την αυλή, σκαρφαλώνει, ανεβαίνει και κόνεται.

Που; Μεθαύριο θα ίδουμε που κώθησε η Φουντούκω και τί έπαθε. (Ακολουθεί)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

Η ΔΙΤΑΝΒΙΑ ΤΟΥ ΦΩΣΚΟΛΟΥ ΖΑΚΥΘΙΝΟ ΔΙΗΓΗΜΑ

Υπήρχαν, βλέπετε, και πράγματα, που δεν μπορούσε να τα έμπιστευθη κανείς στα χέρια των βαστάζων. Κι' αυτά ήταν: μιά μεγάλη, παλιά εικόνα του Φώσκολου,—δόξα του τόπου,—σε χρυσή κορμίτζα, κρεμασμένη στο Γυμνασιάρχειο· έπειτα ή συλλογή των όργάνων της Φυσικής και της Χημείας, που έπιανεν ένα δλόκληρο δωμάτιο—και τα βιβλία.

— Παιδιά, είπε ο καθηγητής στους μαθητές της Τετάρτης, (που ήταν τότε ή τελευταία) θα σας παρακαλέσω ναρθήτε αύριο το πρωί, να με βοηθήσετε στη μετακόμιση.

— Τί ώρα; τί ώρα; ρώτησαν ει- κοσι πρόθυμες φωνές.

— Στις έννέα. Έγώ θάρω πρώ- τύτερα, θα λύσω τις μηχανές και θα τα έχω όλα έτοιμα. Σεις θα πάρετε τα κομμάτια και θα τα κουβαλήσετε στα χέρια...

Και μ' έν' άμμητο χαμόγελο, ει- ρωνικώτατο. — ά, δεν ήταν καθόλου σχολαστικός.— πρόσθεσε:

— Θα προσφέρετε μιάν εκδούλευ- ση, στην Έπιστήμη.

— Και στην Πατρίδα! συμπλή- ρωσε σιγά ο μαθητής που τον έν- νοουσε περισσότερο.

Όταν την άλλη μέρα, στις έννέα, οι μαθητές της Τετάρτης πήγαν στο Γυμνάσιο, βρήκαν το εργαστήρι άνω- κάτω: τάρμαρια άδειανά, τα τραπέ- ζια γεμάτα, τις μηχανές λυμένες, το

πάτωμα στρωμένο με τα κομμάτια τους. Ο καθηγητής ξημανίκωτος, κατακόκκινος, έδρωνε άκμή ναπο- τελειώση την έτοιμεία.

— Καλώς ήρθατε, τούς είπε στα- θητε μιά στιγμή να λύσω και την αεραντλία, κι' αρχίζουμε άμέσως.

Από τούς μαθητές, άλλοι έμειναν εκεί—μέσα, μήπως ήθελε γίνει ανάγκη να τον βοηθήσουν, άλλοι σκορπίστη- καν στους διαδρόμους και στις τά- ξεις. Ήταν έρημος. Τα επιπλά, θρα- νία, καθέδρες και κρουροπίνιας, τα είχαν μετακομίσει στο καινούργιο σπίτι, από το χάραμα. Και ή γύμνια εκείνη των δωματίων όπου τα παιδιά είχαν περάσει τριών χρόνων ευχάρι- στες ώρες, γέμιζε την ψυχή τους με- λαγχολία. Οι τοίχοι έδω κι' εκεί ξεφτισμένοι· οι πόρτες γεμάτες μο- λυδιές και μουντζούρες· τα βάρρα των παραθύρων σκαλισμένα με σου- γιάδες· τα πατώματα δλο λεκέδες μελάνης, — καθιεμά από τις μικρές αυτές καταστροφές του παλιού σπι- τιο, που άποτειόσασαν ένα σύνολο ώσάν φθοράς έντόθιμου όπομονητικής και μακροχρόνιας— θύμιζε στους ζωηρούς έφήβους κι' από μιά σκηνή, κι' από ένα έπεισόδιο της μαθητικής ζωής άλησημένητο.

Κι' άρχισαν μιά συνομιλία δλο άναμνήσεις, περίλυπη στην αρχή, φαίδροτάτη στο τέλος. Θυμάστε τού- το;... Άμψ θυμάστε εκείνο;... Θυ- μάστε το κάζο του Όδραίου;... Θυ- μάστε το σεισμό του Παπα;... Τί γέ- λια! τί γέλια!

Κι' άρχισαν μιά συνομιλία δλο άναμνήσεις, περίλυπη στην αρχή, φαίδροτάτη στο τέλος. Θυμάστε τού- το;... Άμψ θυμάστε εκείνο;... Θυ- μάστε το κάζο του Όδραίου;... Θυ- μάστε το σεισμό του Παπα;... Τί γέ- λια! τί γέλια!

Κι' άρχισαν μιά συνομιλία δλο άναμνήσεις, περίλυπη στην αρχή, φαίδροτάτη στο τέλος. Θυμάστε τού- το;... Άμψ θυμάστε εκείνο;... Θυ- μάστε το κάζο του Όδραίου;... Θυ- μάστε το σεισμό του Παπα;... Τί γέ- λια! τί γέλια!

Ο «Όδρατος» είχε περάσει μιά μέρα, την ώρα του διαλείμματος, και τον άπέκλεισαν από τα παράθυρα με πετρίες, άσοτετες περισσότερο πα- ρά επικίνδυνες από ξεφτισμένα τσί- χου. Ο «Παπάς» πάλι ήταν ο κα- θηγητής των Ιερών, και μιά από τις διασκεδάσεις τους ήταν να του κά- νουν σεισμό, — συνειθισμένο πράγμα στο σεισμόπαθο νησί— τραντάζοντας τον φυλότοιχο του διαδρόμου. Ο Ζέρβας, ο ήράκλειος έφηβος με τις χερούκλες του, ήταν μοναδικός για το τράνταγμα. «Ε, Ζέρβα, θυμάσαι;...

— Πώς δε θυμάμαι, είπε αν θέ- λετε μάλιστα, το κάτω και τώρα...

— Ναι, ναι! είπε ο Λεφτάκης· κάμε μäs ένα σεισμό, να ζήσης.

— Μά όχι καταστροφή, είπε ο Γιαννιός· να είναι με κρηές διαρκείας, και, αν είναι δυνατό, παλαματίας...

Μερικοί έφεραν άντίρρηση. Ξεδόν- ταν πολύ το Μαθηματικό, και δεν ή- θελαν να τον θυμάσουν... Άλλ' ως που να γίνη ή σύζητηση, ο Ζέρβας, ζωηρός όπως πάντα, βγήκε κιόλα στο διάδρομο, άπίθωσε τις χερούκλες του στον φυλότοιχο κι' άρχισε να τραντάζει. Πρώτα σιγά... έπειτα δυνατά... Άρχισαν τα γέλια. Το παλιό σπίτι οσειθήκε με δλο το κρα- σέντο σεισμό άληθινο. Τα γυαλιά έτριξαν, τα θυρόφυλλα πλατάγισαν, άσβεστώματα έπεσαν με κρότο, και τάβεια δωματία άφησαν στεναγμούς, ως να πέρασε από μέσα πνοή άνέ- μου ισχυροδ... Ο Μαθηματικός, κι' έτσι είχαν μείνει μαζί του στο εργα- στήρι, πετάχτηκαν έξω, όπως τρέ- χουν για να σωθούν από σεισμό άλη- θινό. Ο καθηγητής όμως δεν ήταν φοβισμένος· ήταν θυμωμένος:

— Για να σας πω, λογιώτατοι! έ, λογιώτατοι, για να σας πω!... ά, λο- γιώτατοι! τς!

Έμεινε λίγες στιγμές, τούς κοι- τάζε με άυτοηρότητα, — κρατούσε στο χέρι μιά Λουγδουνική Λάγηνο, — κι' έπειτα πισοπλάτησε κι' έφυγε χωρίς να προσθέση λέξη. Τα γέλια πνίγηκαν άλλ' άμψ έφυγε, ξεσπασαν πάλι άκράτητα, δλόψυχα και δυνατά. Η φαίδροτή είχε μπει πιά κατακτη- τική στις ψυχές των έφήβων, ύστερ' από την πρώτη μελαγχολία· και τούς έπιασε όρεξη ναταχτήσουν, να φουρ- κιάσουν, να γελάσουν, να χαρούν δυ- νατά, όπως και στις πιά εύτυχιόμη- νες μέρες του παλιού σπιτιο.

— Ά, μά κάτι πρέπει να γίνη, έψι- μερα! είπε ο Ζέρβας.

— Τώρα με το κουβάλημα, πρό- τεινε ένας μικρός.

— Τι να κάμης στο κουβάλημα; είπε ο Γιαννιός· μήπως θα πάμε δλοι

μαζί; είπε πώς θά μäs στέλνη δύο- δύο...

— Ο Ζέρβας έχει δίκιο, είπε ο Λεφτάκης· κάτι πρέπει να γίνη σή- μερα, και κάτι που να βγάλη άκουσμα. Κάτι... άλλα τί;

Ο Ζέρβας έμεινε κάμποση ώρα με τα μάτια κερφωμένα πάνω στη μεγάλη εικόνα του Φώσκολου, ξε- κρεμασμένη και στητή σε μιά γωνιά του Γυμνασιάρχειο. Έπειτα, οά να τούρθε ξεφηνικά ή έμπνευση, χτύπη- σε τα παλαμάκια και φώναξε:

— Το εύρημα! το εύρημα!... Ά, μά θα είναι έκτακτο, ά, μά θα είναι πράγμα σπετάκολο! Δε θα φύγουμε δύο-δύο· θα πάμε δλοι μαζί... Θα κάμουμε λιτανεία του Φώσκολου...

Θα τον πάμε με τη μπάντα, με το σταυρο και με το καπιτόλο... θα μαζοχθώ άκαέρι που δεν το είδατε ποτέ σας... Την πέρνω άπάνω μου τη δουλειά, μόν' έννοια σας! σεις δεν έχετε παρά να με άκούτε.

Τούς έπιασαν τέτοια γέλια, που δεν μπορούσε πιά να μιλήση κανείς. Φαντάστηκαν άμέσως την παράξενη λιτανεία, το Φώσκολο άνάμεσα στα όργανα της Φυσικής, την έκπληξη των ανθρώπων που θάπαντοθαν στο δρόμο μιά τέτοια πομπή, και προσεξο- φλοσαν όλη τη φαίδροτή που θα τούς έδινε το άστετο. Ά, μά σου ήταν ένας αυτός ο Ζέρβας!...

Κι' εδύς, με τη μουσικότητα συ- νομητιών, κατάστρωσαν τα σχέδια. Η συγκέντρωση θα γινόταν κάτω στην είσοδο, στο μεγάλο λντροίτιο του παλιού Γυμνασιου. Καθένας που θα κατέβαινε φορτωμένος με το πράγμα του, θα στεκόταν εκεί και θα περι- μενε τούς άλλους, για να ξεκινήσουν μαζί. Ο Ζέρβας θα είχε το γενικό πρόσταγμα, οάν τελετάρχης, και θα κανόνιζε τα πάντα. Ζούτ, σιωπή! Στο λντροίτιο, να μη φύγη κανείς!

Ο καθηγητής δεν όποπτεύθηκε τίποτα. Άρχισε να παραδίνη τα πράγματα στους άυτοσχέδιους άθο- φόρους και να τούς στέλνη δύο-δύο, με την παραγγελία να προσέχουν καλά στο δρόμο μην κάμουν καμιά ζημιά. Τίποτ' άλλο. Υπήρχε άκρα έμπιστοσύνη, γιατί όπως τάγαπούσαν εκείνος τα έπιστημονικά του έργα- λεία, με τη ίδια εδλάθεια ένόμιζε πώς τάγαπούν δλοι. Θα τάφιναν στο νέο Γυμνάσιο, με προσοχή, στο δω- μάτιο που θα τούς έδειχνε ο έπιστά- της, και θα γύριζαν να πάρουν κι' άλλα. Έκεινος θα έφευγε μαζί με τούς τελευταίους, όταν πιά θα εί- χαν κουβαλήσει όλα.

(Το τέλος στο ερχόμενο)

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΟ ΦΕΓΓΑΡΙ

Σάν όνειρο μόνάχα, μακρινό με δλόγλυκο, θυμάται ο Ρένος το σπίτι που γεννήθηκε. Ήταν ένκ παλάτι όρατο και κομψό, με μιά σκάλα μαρ- μάρην, που την άγκάλιαζε τ' άγίο- κλημα το μυρωμένο. Το μικρό του δωμάτιο, που στόλισαν τόσο όμορ- φα τα χέρια της μαμμής, και τ' ε- λόχρυσο κρεβατάκι του με τη διά- φανη κουνουπιέρτσα και τούς γαλά- ζιους φίόγκους. Μά πιά πολδ αγαπού- σε τον κήπο. Έκει τριγύριζε δλο- να, κρατώντας απ' το χέρι τη ντα- νιά του. Ήταν ο πόθος του να τρέ- χη δλομόναχος εκεί, να σκόδη ν' άγκαλιάζη τα μυριόχρωμα λουλού- δια, να τούς μιλά οά νάτανε αγαπη- μένοι φίλοι του. Μά ήταν άδύναμα άκόμα τα λεπτά του ποδαράκια. Όμως ήτανε περήφανος και δεν ή- θελε να τον κρατούν. Άκουμπούσε ο ίδιος τ' χεράκι στη μεγάλη παλά- μη της νταντιάς, κι' έτσι μαζί πη- γάινανε.

Αγαπούσε πιάτερο τον κήπο τους το βράδυ. Η μαμιά του τον έπαιρ- νε από το χέρι κι' έκαναν οι δύο μαζί τα μεγάλο τους περίπατο, άνά- μεσα στα δλόανθιστα παρτέρια. Έ- σκουζαν πάνω από τις τριανταφυλ- lies κι' έπαιρναν μέσ' στα χέρια τους τα πελώρια εκατόφυλλα κι' εκείνα τ' άσπρα και μεγάλα πούταν λευκά οάν γιόνι και κομψά οάν καμείλιες. Άγκάλιαζαν τα μπουκέτα που σχη- μάτιζαν οι βιόλες, οι φρέζιες κι' οι σοδαροί, άλόγιστοι καπουτσίνιοι. Και προχωρούσανε πιά πέρα, εκεί που άνθιζαν τα ποικιλόχρωμα γαρόφαλα. Ίστερα σταματούσανε στους λευκοδ και πορφυροδ κρόνους, που- μοιαζαν μέσ' στη νύχτα οάν δύο πο- τάμια τένα λευκό και τ' άλλο πορ- φυροδ. Ρουφούσανε άχόρταγα το μύ- ρο που ζέφαιγε άπ' τις καρδιές τις λουλουδιένιες, κι' έννοιωθαν την ψυ- χή τους, να πλαταίνη, να φτερουγί- ζη άπαλά, οά να ζητούσε να ξεψύ- γη, να γίνη ένα με τα λούλουδα, μιά μοναχή πνοή, μιά λουλουδιένια άνάσα. Κι' όταν πιά κουραζόταν, ή μαμιά τον εκάθιζε στα έμαξάκι του, που είχε διατάξει να κουβαλήσουν εκεί. Από μακριά, κοιτούσε πάλι τα λουλούδια που φάνταζαν τόσο πα- ράξενα στο φώς του φεγγαριοδ που- χε άνεβεί τώρα ψηλά στον ούρα- νό και σκορπούσε τη γοητεία του στην πλάση. Ίστερα έρχόταν κι' ο μπαμπάς και κουβέντιαζε με τη μαμιά. Κι' έπαιζε ο Ρένος, μοναχός, με τις νταντελωτές σκιές των φυλλω- μάτων, που άργάτρευαν πάνω στην

κουβερτίτσα του. Μά σιγά-σιγά τα χέ- ρια του έμειναν άκίνητα και δεν έ- κυνηγούσαν πιά τις φευγαλέες σκιές. Έκλεινε τα βλέφαρα κι' άποκοιμό- ταν. Ξυπνούσε όταν τα προσεχτικά χέρια της μαμμής τον είχαν άποθέ- σει στο μαλακό του κρεβατάκι. Ά- πλωνε τα χεράκια κι' άγκάλιαζε τη μαμιά.

— Μαρμάκα μου... μαρμάκα!... μουρμούριζε.

Τ' όρατο πρόσωπο έσκυβε πάνω του κι' έννοιωθε τα φιλιέ της.

— Κοιμήσου, Ρένο, κοιμήσου, ά- γάπη μου!

Άχ! ή αγαπημένη φράση! Έ- ται όπως την έπρόφεραν τα χείλη της μαμμής, άργά, μελωδικά, έπαιρ- νε στ' αυτιά του μιά σημασία έξχω- ρη. Όταν έπεφτε κάτω και χτυπού- σε δυνατά, έκλαιγε. Μά το κλάμμα ξεφυχούσε παρευθύς, οάν άκουε τη μαμιά να ρωτάη:

— Ρένο, αγάπη μου! Στύπησες;

Κι' όταν ο μπαμπάς έφυγε για ταξίδι, ο Ρένος πόνεσε πολύ.

Ήταν μεγάλος πιά — πέντε χρό- νων σχεδόν — κι' έννοιωθε την πί- κρα του χωρισμοδ. Όταν έξύ- πνησε τ' άλλο πρωί και θυμήθηκε πώς είχε φύγει ο μπαμπάς, άρχισε τα κλάμματα. Μά ή μαμιά έμλλησε:

— Ρένο! αγάπη μου!

Ήταν ή φωνή της ραγιασμένη και βαρειά, θλιμμένα τα μάτια της.

— Δε θα κλάψω πιά, μαμμακού- λα. Μά θάρη γούγορα ο μπαμπάς:

— Ναι, παιδί μου!

— Όχι! Πέστο άλλοιότιχα!

— Δε θ' άργήση. Ρένο, αγάπη μου.

Μά ο μπαμπάς άργησε πολύ, πά- ρα πολύ. Δεν ήρθε ποτέ. Κι' ή μαμιά φέρεσε ένα κατάκυρο φρέ- μα, με μακρο πέπλο που ή άκρη του έφτανε ως τα τακούνια των μαύρων, θαμπών παπουτσιών της. Έγινε περίλυπη και σιωπηλή πολύ. Και το σπίτι έπένθησε κι' αυτό, κι' έγινε βουδ και πένθιμο με τα λευκά πανιά και τούς μαύρους φίόγκους που εκάλυφαν τούς πελώριους καθρέ- φτες. Κι' ύστερα έρήμωσε. Η ντα- νιά, ή μαγειρίτσα, ή καμαριέρα, ο- λες έφυγαν. Τις είδε ο Ρένος μιά- μιά να τον φιλά και να φεύγη, σκου- πίζοντας με το μαντήλι τα μάτια. Και της μαμμής ήταν όγρά τα μά- τια. Και ρώτησε:

— Αφού λυπάσαι, μαμιά, γιατί τις άφησες να φύγουν;

Μά ή μαμιά δε μιλήσε. Μόνο ά- φησε να κυλήσουν δύο δάκρυα άσυγ- κράτητα πάνω στα μάγουλά της, πούταν τώρα χλωμά, κι' άπλώθη- καν πάνω στο άπλό μαύρο της φέ-

ρεμα. Κι' η καρδιά της σφίχτηκε με πάνω καθώς εκκέρθησε πώς δε θά- ναι αυτή η μοναχή τους στέρηση...

"Αλλα πέντε χρόνια έχουν περάσει. Ξάν θνείρο θυμάται ο Ρένος το σπίτι που γεννήθηκε, το μαρμαρόχτιστο με τον παραμυθένιο κήπο. Το τωρινό τους σπίτι είναι μία ύγρη, ύπογεια κατοικία. Η μαμιά δεν κάθεται πια στις βελουδέριες πολυθρόνες, και δεν υπάρχουν σκαμνάκια για να καθήση το παιδί και ν' ακουμπήση το κεφάλι στο πλούσιο φόρεμα της ωραίας κυρίας. Είναι τώρα δλα απλά και φτωχικά. Μά πάντα έμπορα και καθαρά. Γιατί τα κατάλευκα χέρια της μαμμιάς δουλεύουν ολοένα. Φτιάνουν νταντέλες πανάκριβες που θα στολίσουν τις πλούσιες κυρίες, όταν θά πάνε στους μεγάλους χορούς. Δουλεύουν ακούραστα, ακόμα και το βράδυ.

Πάνω στο τραπέζι έχουν μείνει τα βιβλία του μικρού. Έχει τελειώσει διάβασμα και γράψιμο. Και κοιτάει τα μακριά λευκά δάχτυλα, που τραβούνε την κλωστή με το λεπτό, τρίχινο λές, σιδεράκι, και φτιάνουν τις πολύτιμες νταντέλες. Και σταματάει έπειτα το μάτι του στην πάντα ωραία μορφή της αγαπημένης του. Μία τρυφερή στοργή κι ένας απέραντος θαυμασμός γεμίζει την ψυχή του. Και ρωτάει:

— Είσαι και σ' νεράιδα, μαμιά; Χαμογελά εκείνη.

— Όχι, Ρένο, αγάπη μου! Είμαι η μαμιά σου.

Τόν παίρνει κοντά της κι' ακουμπάει το κεφάλι του στα γόνυτά της. Αφήνει τη δουλειά και χαϊδεύει ανάλαφρα με τα κρινένια της τα δάχτυλα το σγουρόμαλλο κεφάλι του παιδιού.

— Νά χαμηλώσουμε το φως, μαμιά;

μάτης, ξεπίτθηκε θαρρείς, πιότερο στην ίδια θέση. Κι' έκαμε να γεμίση της μάννας η ψυχή από χαρά κι' από έλπίδα. Εύλόγησε τα δάχτυλά της τα μακριά που δούλευαν ακούραστα, για να μπορεί ο μικρός να ντύεται πάντα κομψά κι' όμορφα και να μην είναι περιφρονημένος μέσα στο σχολείο του. Και χάδεψε, όσο γίνεται πιο άπαλά, τον ώρατο, χλωμό, μικρούλη. Έκαμε την καρδούλα του να σκιρτήσει από ευτυχία, γιατί το φάνηκε πως βρίσκεται στο πρώτο τους το σπίτι με την ολομάριμη σκάλα και τον παραμυθένιο κήπο. Κι' έφυγε ύστερα, αθόρυβα, όπως ήθελε. Και το δωμάτιο βυθίστηκε στο σκοτάδι.

Μά τ' θνείρο που είδε τη νύχτα ο Ρένος, το ήραξε για πάντα τη γαλήνη της ψυχής. Είδε πως ήτανε στο κρεβάτι του, κι' ήρθε ο στρόγγυλος δίσκος του φεγγαριού και στάθηκε κατόντικρύ του στο ταβάνι. Και του γελούσε σά να είχε ανθρώπινο στόμα. Ύστερα έστειλε δυο δέσιμες από λεπτές και φλόγιμες σαν το ήλιου άχτινες, που στάθηκαν πίσω στους ώμους του. Έγιναν οι άχτινες; έπειτα δυο φωτερές φτεροδγες που σκόρπιζαν κι' αυτές φεγγοδολιά. Το φεγγάρι τότε τουγνεψε να τ' ακολουθήση. Μπήκε μπροστά και τραβούσε άργα στον ουρανό. Και το παιδί πήγαινε πίσω υπάκουα, αιωπηλά. Μά ήταν υπέροχο το έναέριο ταξίδι, κι' είχε ξεχάσει δλα. Τη φτώχεια, την ταπεινή και άσημη ζωή του, την ύγρη κι' ανήλια κάμαρα. Μά όχι! Κάτι ήταν άξεχαστο. Κι' έκραζαν τα χέλια του:

— Μαμιά! — "Εδω είμαι, Ρένο, αγάπη μου! Έχεις πυρετό χρυσό μου; Καίς δλόληρος!

Ναι, είχε πυρετό! Μέρες και νύχτες παράδερνε στο φτωχικό κρεβάτι. Κι' η μαμιά έσκυβε πάνω του γεμάτη ανησυχία και αγωνία. Άγρυπνούσε πλέκοντας ολοένα, για να πληρωθούν οι κούρες του γιατρού και τα φάρμακα που κόστιζαν τόσο πολύ. Ο μικρός ζούσε μέσα σ' θνείρα κι' εφιάλτες: "Εβλεπε δλα τα παλιά κι' αγαπημένα: Το πρώτο τους παλάτι, τον ώρατο κήπο, το μαμια και τη μαμιά χαρούμενους κι' εύτυχισμένους. Ξαναζούσε ύστερα τις κακές ώρες: Το άγύριστο ταξίδι του μπαμιά, την έρημιση του σπιτιού, τη σημερινή φτώχεια. Έβλεπε μπροστά του το σκοτεινό έχθρο που τους κατάτρεχε και πάλευε μαζί του. Μ' αυτός ήταν πιο δυνατός, γιατί ήταν τυλιγμένος μ' ένα πέπλο μελα-

νό, και δεν ήξερε ο Ρένος ποδθε να τον άρπάξη. Και πάλευε άπεγνωσμένα, και βυθιζόταν στον ιδρώτα, ώσπου ξυπνούσε κι' αντίκρυζε πάνω του το άνησυχο πρόσωπο της μαμιάς.

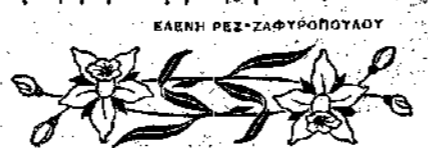
— Τι έχεις, Ρένο, αγάπη μου; Τι να σου κάμω; Πές μου.

— Έλα κοντά, πολύ κοντά, μαμιά. Και χάδευέ μου το κεφάλι. Τα λευκά δάχτυλα σερνόταν άπαλά πολύ στις ξανθές μποουλές. Κουλούσαν στο φλογισμένο μέτωπο κι' άφηναν λίγη απ' τη δροσιά τους. Χάδευαν τα βλέφαρα σιγά κι' άκατάσταυα ώσπου έρχότανε ο ύπνος, και τάκλεινε σφιχτά. Κι' όταν η άνάση γινόταν πάλι κανονική και ήσυχη, ξανάπιαναν τη νταντέλα.

Ο μικρός ζύπνησε. Το φεγγάριο φως, έπεφτε στο πρόσωπό του δλο. Χαμογέλασε: "Έβριξε τη ματιά του στο δωμάτιο ένα γύρο, στο δωμάτιο που φώτιζε τόσο γλυκά το φεγγάρι. Η μαμιά κοιμόταν με τα ροδχα στο κρεβάτι. Είχε τόσο κουρασθεί! Ήταν η ψυχή του άγύριου γεμάτη αλλόκοτη χαρά. Ήθελε να σηκωθεί, να πάη στο παράθυρο, να δη τον άσημόχρονο δίσκο. Μά το σώμα του ήταν κουρασμένο, τσάκισμένο... "Όμως ο πόνος του ήταν άκράτητος. Δοκίμασε να σηκωθεί, μά ξανάπεσε πάλι στο μαξιλάρι μ' ένα λυγμό. Κι' έγινε τότε το θαύμα: Ξαναήρθε, όπως και σ' θνείρο, το φεγγάρι και στάθηκε κατόντικρύ του στο ταβάνι. Και ξέφυγαν πάλι άχτινες κι' έγιναν δυο φωτεινές φτεροδγες πίσω στην πλάτη του. Και το φεγγάρι τουγνεψε. Μά πριν τ' ακολουθήση, πόθησε ο μικρός, ν' ακούση για στερνή φορά τη φράση που αγαπούσε. Και φώναξε μ' όση δύναμη άπόμεινε σ' άσθενικό του στήθος:

— Μαμιά! Τινάχθηκε κείνη κι' έτρεξε στο κρεβάτι του.

— Ρένο, αγάπη μου! Τι θέλεις; Δεν ήθελε τίποτε άλλο ο εύτυχισμένος Ρένος. Χαμογέλασε και το χαμόγελο άπλώθηκε στη μορφή του. Κι' η ψυχή του πέταξε σ' αγαπημένο του φεγγάρι, που στεκότανε άσάλευτο στον ουρανό, κι' έστειλε μοναχά το φως του το γλαυκό στο φτωχικό δωμάτιο, κι' εξαύλωνε τη νεκρική μορφή του παιδιού και την άμέτρητη θλίψη της μάννας.

ΕΔΙΘ ΝΤΕ ΦΕΡΔΑΚ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ύπό MARGUERITE BOURGET

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

Δεν ήξερε τίποτα απ' όσα είχαν διαδραματισθεί εκεί μέσα... "Όταν είδε τη μητέρα της σε τέτοια κατάσταση, χλωμάσε τόσο, που η λαίδη ένόμισε πως θα πέση χάμω. "Όσοσο, με μεγάλη προσπάθεια ή υποκριτικά κρατήθηκε κι' εξακολούθησε να παίζη την κυριωδία της. Δεν ήθελε, φυσικά, να προδώση τους δεσμούς που την ένωσαν με τη Τζαίνη. Κι' άφου την κοίταξε λίγες στιγμές, γύρισε προς τη λαίδη.

— Η καίμενη, της είπε σιγά, σά να έπρόκειτο για μία ξένη, θά πεθάνη;

Η λαίδη, με τη μεγάλη χριστιανική ψυχή, που συγχωρούσε τα πάντα, την άγκάλιασε.

— Θάρρος, Τζαμπέλλα μου, της είπε. Η μητέρα σου δεν θά ζήση ακόμα πολύ...

Η Μπέλλα, μ' ένα τίναγμα, ξέφυγε απ' την άγκυλιά της: σά γάτα. Τα μάτια της πετούσαν άστραπές.

— Μαμιά! φώναξε με πνιγμένη φωνή: τά είπες λοιπόν δλα... "Αχ, γιατί, γιατί!

— Μολαίδη, σάς την έμπιστεύομαι, φιδύρισε ή έτοιμοθάνατη χωρίς να της άπαντήση. Λυπηθήτε τη και συχωρέστε τη!

— Τζαίνη, είπε γλυκά ή λαίδη Σθενσενχάμ, μπορείς να πεθάνης ήσυχη. Η Μπέλλα δεν θά στερηθή τίποτα, σού το υπόσχομαι.

Άξαφνα ή Μπέλλα άναψοκοκκλήνησε και σήκωσε το κεφάλι της με άκαταδεξία.

— Ποτέ, είπε ζωηρά, δεν θά δεχθώ τίποτ' από σάς! Η "Εδισθ θριαμβεύει κι' εγώ γίνομαι ή φτωχή άρφανή, ή δυστυχισμένη... Θά με συντρέψη με την περιφρόνησή της, θά με κρατήση έδω από φιλανθρωπία. "Ε, λοιπόν, δεν θά το δεχθώ ποτέ, κι' αν πρόκειται ακόμα να πεθάνω της πείνας!

Κόπηκε από ένα δυνατό χτύπημα στην πόρτα. Η καμικιέρια έρχόταν ν' άναγγείλη πως ο γιατρος ήταν κάτω. Μαζί του είχ' έρθει κι' ο σεβάσιμος έφημέριος της γειτονικής εκκλησίας, φέρνοντας στην έτοιμοθάνα-

τη Τζαίνη τη συχώρηση του Θεού. ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ-ΙΓ'

Η λαίδη Σθενσενχάμ σηκώθηκε και βγήκε. Είχ' εκπληρώσει όλα της τα καθήκοντα και τώρα ήταν γεμάτη χαρά. Η κόρη της, ή λατρευτή της Ντιζέτ ήταν ζωντανή και θά την έσφιγγε στην άγκυλιά της. Ο Θεός είχε κάνει θαύμα, της είχε ξαναδώσει το μονάκριβό της παιδί. Η ευτυχία της ήταν τόσο μεγάλη που ένόμιζε πως θά καμφθί από το βάρος της. "Όλα τα περασμένα τά είχε ξεχάσει από τις ήμέρες του πένθους ως το τελευταίο άτύχημα της "Εδισθ. Δεν συλλογιζόταν πως το παιδί της της είχε άποδοθεί ίσως για λίγες ώ-

Ο γηραιός γιατρος προχώρησε... (Σελ. 332, στ. α')

ρες μονάχα... "Όδε παρατήρησε πως ή Μπέλλα είχε βγει από την κάμαρα κρυφά. Βρισκόταν στον ουρανό και τά γήινα δεν τά θυμάται πιά.

Στο κεφαλόσκαλο διασταυρώθηκε με τον παπά που ήταν πολύ συγκινημένος.

— Έκαμχ το χρέος μου, είπε με τρέμουσα φωνή. Η μιά από τις δυο φυχές που ο Θεός με κάλεσε να βοηθήσω, προετοιμάσθηκε για την Αωνιότητα κατά τρόπο άγγελικό.

Η λαίδη Σθενσενχάμ σταμάτησε σά να της ήλθε κατακεφαλιά. Τότε μόνο συλλογίσθηκε πως δεν ξαναβρήκε την κόρη της παρά για να την ξαναχάση σε λίγο.

Η "Εδισθ ήταν μόνη στην κάμαρά της. Η λαίδη σταμάτησε στο κάτωφλι σά να την έβλεπε τώρα πρώτη φορά.

— Ω, τί όμορφη που ήταν με το λε

πό της πρόσωπο και τ' άπαλά της μαλλιά! Και πώς της ταίριαζε ή κάμαρα εκείνη της Μπέλλας, που ήταν έπιπλωμένη με γοστο και με πολυτέλεια! Μέσα στη λύπη της, ή λαίδη αιστάνθηκε μία μεγάλη χαρά με την ιδέα πως το χαριτωμένο αυτό πλάσμα ήταν ή κόρη της, που την ξανάβρισκε όπως τη φανταζόταν, όπως την θνείροπολούσε τόσο χρόνια. Κι' ακόμα αιστάνθηκε μία μεγάλη περηφάνεια με την ιδέα ότι άπόγονος των ευγενών της προγόνων ήταν αυτή ή ήρωική κόρη, που τόσο γενναία φέρόθηκε στη δοκιμασία της. Ναι, το κοριτσάκι αυτό, που τόσες φορές το θαύμασε από μέσα της, ήταν το δικό της, το δικό της!

Η "Εδισθ είχε συνέλθει. Ήταν ακόμα χλωμή, τά σταχτογάλαζα μάτια της, που φαινόταν πελώρια στο ισχνό εκείνο προσωπάκι, κοίταζαν στο κενό με αγωνία, μιλούσε μονάχη της σ' ένα θλιμμένο, παραπονιάρικο τόνο που σπαρίζε την καρδιά της λαίδης Σθενσενχάμ.

— Μαμιά, αγάπημένη μου μαμιά! Έλεγε. "Ω, τώρα ήθελα να ήσουν κοντά μου, να με φιλήσης, να με παρηγορήσης!... Φοβάμαι τόσο πολύ! "Εγώ δεν είχα ποτέ μου μητέρα, να με υπερασπίζεται... μπόρεσαν να με καταδιώξουν, να με κατηγορήσουν για κλέφτρα, κι' εγώ δεν είχα κανένα να με υπερασπισθί... Τώρα όμως μου φάνεται πως θά πεθάνω. Θά πάω να τη βρω στους ουρανούς... "Ω, ναι, εκεί ψηλά ο Θεός θά μ' ένωση με τη μαμιά μου, με την αγαπημένη μου μαμιά!

Η λαίδη Σθενσενχάμ δεν βάσταξε νακούση περισσότερα, πλησίασε στο κρεβάτι και, σφιγγοντας την "Εδισθ στην άγκυλιά της, φώναξε:

— Ντιζέτ μου, "Εδισθ μου, αγάπη μου! Ο Θεός δεν θέλησε να βρής τους γονείς σου μόνο στον ουρανό... Τους ένόμιζες νεκρούς, εγώ εκλαίγα την κόρη μου... "Εδισθ, αγαπημένη μου, μάς είχαν άπατήσει... ή μαμιά σου δεν πέθανε, κι' είναι αυτή που βλέπεις έδω, κοντά σου!

Η "Εδισθ έκλεισε τά μάτια θαιμωμένη. Δεν καταλάβαινε πως έγινε αυτό το θαύμα. Έβλεπε μόνο πως ή μητέρα της ήταν κοντά της και τά βάσανά της είχαν τελειώσει...

Τότε κλαιώντας και γελώντας μαζί, ρίχτηκε στην αγκαλιά της λαίδης.

Ο γρηαυός γιαιτρός, την στιγμή εκείνη, παρουσιάσθηκα στην πόρτα και προχώρησε με άπορία, μὴν καταλαβαίνοντας τί εσήμαινε ἡ σκηνή αὐτή πού παιζόταν μπροστά στα μάτια του.

— Μολαίθη, τί κάνετε ἔδω; Ἔγώ ἀπαγορεύω τις συγκινήσεις. Σας παρακαλώ, δὲν ἀνεβαίνετε τώρα ἀπάνω;

— Ω γιαιτρέ! ἀποκρίθηκε γλυκά ἡ Ἐδέθ, κρατώντας πάντα ἀγκαλιασμένη τὴν λαίδην Σιδεσηνάμη. Ἡμᾶςτε χωρισμένες τόσο καιρό! Δὲν θὰ μοῦ πάρετε τώρα τὴν μαμμά μου!

ΑΘΗΝΑ·ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΦΟΥΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Ἀγαπητοί μου,

ΣΤΗΝ Ἀλληλογραφία τοῦ παρασμένου φύλλου θὰ εἶδατε πὼς ἕνας φίλος μας με ρώτησε με γράμμα τί θὰ πῆ «Φουτουρισμός». Ἀλήθεια, ἡ Διάπλασις τοῦ ἀπάντησε πὼς αὐτὸ τὸ θέμα δὲν ἐνδιαφέρει τὰ παιδιά, κι ἐγὼ ὁ ἴδιος τὸ εἶπα στὴν ἀρχή. Ἐπειτα ὁμοῦ συλλογίστηκα: γιατί τάχα; Ὁ Φουτουρισμός εἶναι μιὰ λέξη κι' ἕνα πράγμα πὸ ἐμφανίζεται τώρα πιά συχνότατα. Τὰ παιδιά βλέπουν τὴ λέξη σ' ἐφημερίδες, σὲ περιοδικά, σὲ βιβλία, κι' ἀκόμα βλέπουν ἢ διαβάζουν κάποτε και φουτουριστικά ἔργα. Γιατί ὁ Φουτουρισμός εἶναι και στὴν ποίηση, και στὸ θέατρο, και στὴ ζωγραφική, και στὴ γλυπτική, και στὴν ἀρχιτεκτονική. Ἐχει ἀγκαλιᾶσει ὅλες τις τέχνες, κι' ὑπάρχουν σήμερα και ποιητές και συγγραφείς και καλλιτέχνες «φουτουριστές». Τὴν ἀπορία λοιπὸν τοῦ φίλου μας και πολλὰ ἄλλα παιδιά θὰ τὴν ἔχουν, κι' εἶναι μιὰ ἀπορία πὸ θὰ μπορούσε με κάποιον τρόπον νὰ λυθῆ, ὄχι βέβαια στὴν ἐντέλεια — γιατί δὲν ὑπάρχει ἴσως ἀνθρώπος πὸ νὰ ξέρη στὴν ἐντέλεια τί θὰ πῆ φουτουρισμός ἢ πὸ νὰ καταλαβαίνη ὅλα τὰ φουτουριστικά, — ἀλλ' ἀρκετὰ ὀπωςδὴποτε, ἢ ὅσο χρειάζεται στα παιδιά, πὸ δὲν μπορούν, οὔτε εἶναι ἀνάγκη, νὰ τὰ ξέρουν ὅλα κατὰ βάθος, παρὰ μόνο νάχουν γιὰ τὸ κάθε τί μιὰ ἰδέα.

Ὁ Φουτουρισμός, ἀπὸ τὸ λατινικὸν φουτούρως=μέλλον, σημαίνει Μελλοντισμός. Με ἄλλους λόγους εἶναι ἡ μελλοντική τέχνη ὅπως ἀπάνω κάτω κι' ἡ μουσική τοῦ Βάγκνερ,

ὅταν πρωτοφάνηκε, ὀνομάσθηκε «μουσική τοῦ μέλλοντος». Οἱ καλλιτέχνες τοῦ Φουτουρισμοῦ, οἱ συγγραφεῖς, οἱ ποιητές, σκέφθηκαν πὼς μιὰ μέρα ἢ τέχνη θὰ ἀλλάξῃ, θὰ γίνῃ ἀλλοιώτικη ἀπὸ τὴ σημερινή. — ὅπως κι' ἡ σημερινή εἶναι ἀλλοιώτικη ἀπ' τὴν παλιά, τὴν ἀρχαϊκή — και προσπάθησαν νὰ φανταστοῦν πὼς θὰ εἶναι στὸ μέλλον. Ἐτσι ἀρχίσαν νὰ γράφουν και νὰ ζωγραφίζουν με νέους τρόπους, με νέους κανόνες, και νὰ δικαιολογοῦν τοὺς τρόπους και τοὺς κανόνες τους με μιὰ δική τους ὀλωσ-διδίου λογική. Νὰ σας φέρω ἕνα μόνο παράδειγμα ἀπὸ τὴ ζωγραφική:

Ἐν' ἀμάξῃ τρέχει — ἀμάξῃ με δύο ἄλογα. Οἱ παλιοὶ ζωγράφοι τὸ ζωγράφιζαν ὅπως τὸ παίρνει και μιὰ φωτογραφία ἐστιαττανε. Ἀλλὰ τόσο στὴ ζωγραφία ὅσο και στὴ φωτογραφία, τὸ ἀμάξῃ αὐτὸ, ὅσο κι' ἂν εἶναι σηκωμένα μερικὰ πόδια τῶν ἄλῶγων, εἶναι ἀκίνητο. Τὸ ζήτημα λοιπὸν εἶναι: Πὼς θὰ μπορούσε κανεὶς νὰ τὸ παραστήσῃ κινούμενο, πρᾶγμα πὸν ἕνας φωτογράφος, ἢ ἕνας ζωγράφος πὸν ζωγραφίζει σὰ φωτογράφος, δὲν θὰ μπορούσε νὰ τὸ κινή ποτέ; Προσέξτε, σας λέει ὁ φουτουριστής: Ὅταν περᾶ μπροστὰ σας ἐν' ἀμάξῃ πὸν τρέχει, δὲν βλέπετε ἕνα μόνο, ἀλλὰ πολλὰ, πὸν ἀνακατεύονται κι' ἀλληλοκονιγῶνται. Γιὰ νὰ παρασταθῆ λοιπὸν ἐν' ἀμάξῃ σὲ κίνηση, πρέπει νὰ ζωγραφισθοῦν ὅλα αὐτὰ τὰ μέρη πὸν βλέπετε συγχρόνως: πολλοὶ τροχοί, πολλὰ ἄλογα, πολλὰ πόδια ἄλῶγων, πολλὰ καμπούκια τοῦ ἀμάξῃ, και καθέτης. Ἐτσι ἢ εἰκόνα παρουσιάζει ἕνα σύμφυρμα, ἐν' ἀνακάτωμα ἀπὸ τροχοῦς και πόδια ἄλῶγων, πὸν ὅταν τὸ βλέπετε, ἀπορεῖτε και ρωτᾶτε: Μὰ τί' εἶν' αὐτὸ; Και σας ἀπαντοῦν: «Ἐν' ἀμάξῃ πὸν τρέχει! νὰ, ὅπως σ' αὐτὴ τὴν παράξενη εἰκόνα, ἔτσι τὸ βλέπετε και στὸ φυσικό. Προσέξτε και θὰ ἴδῃτε».

Ἀλήθεια, πόσες φορές δὲν θὰ εἶδατε και σεῖς τέτοιες εἰκόνας σὲ περιοδικά, σὲ βιβλία, σ' ἐκθέσεις: Σπίτια πὸν γκρεμίζονται σὰ σὲ τεισμό, δέντρα πὸν ἐπαναλαμβάνονται στὸ ἀπειροῦ πρόσωπα τσακισμένα σὲ δέκα κομμάτια, με μᾶτια παντοῦ ὁσὴν τοῦ μυθολογικοῦ ἐκείνου Ἀργου. Ὅλα αὐτὰ εἶναι ζωγραφισμένα ὁσὴν τὸ ἀμάξῃ πὸν τρέχει και με τὸν ἴδιο τρόπο ἐξηγοῦνται: «Προσέξτε και θὰ ἴδῃτε». Οἱ καιμένοι οἱ ἄνθρωποι προσέχουν, ἀλλὰ δὲν βλέπουν και δὲν καταλαβαίνουν τίποτα. «Δὲν πειράζει — λένε τότε οἱ φουτουριστές — θὰ ἴδουν και θὰ καταλάβουν οἱ ἄνθρω-

ποι τοῦ μέλλοντος». Ἐτσι και γιὰ τὰ ποιήματα, ἐπίσης ἀκατάληπτα κι' ἐξωφρενικά, ἔτσι και γιὰ τὰ θεατρικά ἔργα, ἔτσι γιὰ ὅλα. Ἡ τέχνη τοῦ μέλλοντος.

Μὰ εἶναι τάχα πραγματικῶς; Ἡ μήπως οἱ φουτουριστές εἶναι ἀπλοῦστακα τρελλοὶ κι' ἐκδηλώνουν μ' αὐτὸ τὸν τρόπο τὴν τρέλλα τους; Οἱ περισσότεροί, ἴσως. Δὲν μπορεῖ ὁμοῦ νὰ πῆ κανεὶς με βεβαιότητα πὼς ὁ Φουτουρισμός δὲν ἔχει μέσα του και κάτι πὸν θὰ ζήσῃ. Ἐγὼ τουλάχιστο ὀμολογῶ πὼς μερικὰ ἀπ' αὐτὰ τὰ φουτουριστικά ἔργα τὰ βρίσκω ὀρθία. Εἶναι σπάνια βέβαια, ἀλλὰ ὑπάρχουν. Παραδείγματος χάρη, πολλὰ ἔργα τοῦ διασημοῦ γάλλου ζωγράφου Πικασσὸ (ὁ ὁποῖος ὁμοῦ ἔχει και φρόνιμα, γιὰ ὅσους δὲν καταλαβαίνουν τὰ τρελλά.) Ἐπίσης στὴν ποίηση ἔχουμε τὸν Ἰταλὸν Μαρινέτι. Αὐτὸς εἶναι ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Φουτουρισμοῦ. Και τελευταία μάλιστα ἔγινε και μέλος τῆς Ἰταλικῆς Ἀκαδημίας. Γι' αὐτὸ ὁμοῦ λέγω, ὁ Φουτουρισμός δὲν εἶναι μόνο τρέλλα γιὰ γέλια. Ἐχει μέσα του και κάτι σοβαρὸ, πὸν πρέπει νὰ τὸ προσέχουμε. Και ποῖος ξέρει, ὅτι δὲν καταλαβαίνουμε σήμερα — και μετς οἱ ἴδιοι ἀκόμα — μπορεῖ νὰ τὸ καταλάβουμε αὔριο. Νὰ κι' ἡ μουσική τοῦ Βάγκνερ: «Ἀδερκριν», «Πάρσιφαλ» και καθέτης. Αὐτὰ σήμερα τὰ καταλαβαίνει ὅλος ὁ κόσμος.

Ἡ «μουσική τοῦ μέλλοντος» ἔγινε μουσική τοῦ παρόντος. Αὐτὰ με λίγα λόγια, γιὰ νάχετε κάποια ἰδέα και γιὰ τὸ Φουτουρισμό.

Σας ἀσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

Ὁ ἄνδρας πὸν εἶμαι τώρα, ζοῦσε πάντα μέσα μου, ἀπ' τὸν καιρὸ πὸν ἤμουν μικρὸ-μικρὸ παιδάκι. Ἐνα παιδί πὸν ζοῦσε μόνο του, μακριὰ ἀπ' τ' ἄλλα παιδιά, και πὸν δὲν ἤξερε τίποτα γιὰ τὴ ζωῆ, γιὰ τίς πίκρες και τίς κακίες τῆς. Ἐνα παιδί ἄγνὸ, γεμάτο ὄνειρα.

Ἐκναβλέπω τὸν ἑαυτὸ μου, παιδί, ξεπλωμένο σὰ βράχια, με ὀλάνοιχτα τὰ μάτια, νὰ προσπαθῶ νὰ ξεχωρίσω τίς ὄνειρεμένες χῶρες σὲ ἀπειρο.

Ὡ, πὼς τίς ὄνειρευόμουν αὐτές τίς χῶρες! Τὰ δάση πὸν δὲν ἔχουν τέλος, τίς θάλασσες τίς μακρινές ἐκεῖ πὸν ὁ οὐρανὸς εἶναι πάντα γαλάζιος, κι' αὐτὴν ἀκόμα τὴ φρυγμένη τῆς ἐρήμου ἄμμο. Ἦταν ἕνας μαγνητισμὸς, ἕνα ἀδιάκοπο «γιέξ» πὸν με ὀρροῦσε πὸν τότε. οἱ ἄγνωστες ἀκόμα σὲ μὲν, τρώπιες χῶρες.

(Pierre Loti) Β. Κ. Μ.

ΣΧΕΔΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΜΠΡΟΣ ΣΤΟ ΠΟΡΤΡΑΙΤΟ ΕΝΟΣ ΠΑΙΔΙΟΥ

Κι' ἀναρωτιέμαι ὁς σὲ θεωρῶ στοῦ σαλονιοῦ τὴν ἀκρῆ Πίσω ἀπὸ μιὰς βαλοῦδινης κουρτίνας τίς πτυχές; Ποῦθ' ἔρχονται μαζί; πὸν πᾶν; σὲ ποιὸ ὄργανοῦ τὸ μάκρη, ὀνειρα γαλαγόμενα, οἱ ἀσπλάστως ψυχές;

Ποτὲ μου δὲ σὲ γνώρισα, μελαγχροῖνὸν παιδάκι, Με τὰ μουκλάτια σου μαλλιά και τὸ γοαίμενο στόμα, Πὸν ἀπ' τὸ πορταῖο με κοιτᾶς, σμασμένο, λές, κουλάκι, Κι' ἀπ' τῆς ψυχῆς σου τὴν ψυχή κρατᾶνός και ἀκόμα.

Σὲ πρωτοβλέπω δευτὸν τ' Ἀπρίλη εἴω στὸν τοῖχο Σὸν ὄψη σὸ πᾶνο ἕνα ταγκό, και μῦθα, και λουλούδια... — Κι' ὀμοῦ θάρρος πὼς ἀκουσα τοῦ γέλιου σου τὸν ἦχο, και τὸν μακρὸν σου τ' ἀφωνα, τ' ἀνάκουσα τραγοῦδια.

Σ' ἔβλεπα τὰχα πρᾶϊνὸ στὸ κᾶρσο τ' ἀνθισμένο, Στῆς στέρας τὸ χουσόφαρα κι' στὴ ξανθὴ γαζία, Κι' αὐτὴ π' ὄρες μελάγχολη με βλέμμα θασρωμένο Σ' ἀχνοφιλεῖ, τὴν γνώρισα, τὴ ἀρωσσεῖ κυρία...

Τὰχα σὲ μὲνα ἀνοίχτηκαν τὰ πρᾶτα ὄνειρο σου κι' ἔλουναι τὰ μαλλᾶκια σου στοῦ κᾶρσο τὸ ρουάκι, Ὡ, κι' ἡ χαρὰ σου μ' ἀγγίξε, και τὰ χρυσὰ φτερά σου στὸν οὐρανὸ σου μ' ὄψωσαν, ἀμίλητο-παιδάκι;

Σὲ ξέρω, κι' ἄς σὲ γνώρισα στὸ κᾶρσο σου μονάχα Μ' ἀν τῆς ζωῆς σου ἀνισορῶ τίς καιδικές, τίς θελές, Ἡ τῆς δικῆς μου τίς στιγμές, θενά μου τῆ παιδς τάχα; Πόσες ψυχές πὸν μοιᾶζουνε και πόσες ἱστορίες!

Κερά τῆς Θάλασσας ΤΟ ΚΡΙΜΑ

Τὸ σπῆται, ἢ καλύτερα ἢ καλυβοῦλα πὸν καθόγταν ὁ μᾶρμπια-Στάθης ὁ ψαρᾶς μαζί με τὴν κόρη του τὴ Λενιά, ἦταν χρισμένο κοντὰ στὴν παραλία, πᾶνω σ' ἕνα μικρὸ ὄψωμα.

Ἡ Λενιά — ὁς εἶκοσι χρονῶν — ἦταν ὀμορφη κι' εἶχε κάτο ἀπ' τὰ μεγάλα τῆς μάτια μιὰ κρυμμένη μελαγχολία, πὸν τὴν εἶχε ἀποκτήσει ἀπὸ τότε με τὸ θάνατο τῆς μητέρας τῆς τῆς καιμένης, πᾶνε τρία χρόνια τώρα.

Αὐτὸ τὸς παρατηρήσει ὁ μᾶρμπια-Στάθης και προσπαθοῦσε νὰ τῆς κάνη συντροφιά, με φτωχὸς ἀνθρώπος καθὼς ἦταν, δὲν μπορούσε ν' ἀφίνη και τὴ δουλειά του.

ὅσα κὴ ἡ κοσμοπλημμύρα εἶναι κάπὶ τὸ ἔξαιρετικό, και ὀλακῶρη μιὰ ἔκταση ἀπὸ ἐνάμιση χιλιόμετρο περίπου, σκεπάζεται ἀπὸ κινούμενες μᾶζες ἀνθρώπων.

Μὲ τὸ Νώντα εἶμαστε ταχτικοὶ ἐκεῖ και πολλὰς φορές σουλατσάρουμε ὄρες, συζητώντας ἢ φερβάζοντας πρὸς τὴ θάλασσα ἢ παρακολουθώντας τὴν κίνηση τοῦ πλῆθους.

Προχτές, πὸν βρεθήκαμε πάλι στὸν περπατο, ἦταν μιὰ μέρα ἡσυχία, γλυκειά, ἀπ' τίς σπάνιες πὸν εἶδαμε με τὴ φετεινὴ βροχαιμωνία. Οἱ ἀνθρώποι εἶχαν ἔσχυθη ὁσὴν τὰ σαλιγκάρια κι' ἀνεβοκατέβαιναν τὸν ἀγαπημένο τοῦς δρόμο.

Ὁ Νώντας εἶχε μιὰ ξαφνική ἰδέα... — Θὰ σοῦ προτεῖνω κάπὶ, εἶπε. Νὰ κάτσομε ἀπὸψε ἔδω ἔξω ὀλη νύχτα, νὰ παρακολουθήσομε τὴν κίνηση ὄς τὴν τελευταία τῆς πνοῆ και νὰ παραστοῦμε ὄστερα στὸ ἔσπνιμα τῆς νέας ζωῆς. Τί λές; Ἐγὼ τὸ βρίσκω ἔκτακτο, λομπρό, διδακτικῶτα...

Τὸ σχέδιό του δὲν τὸ βρήσκα και τόσο ἔκτακτο, γιατί συλλογίζομουν και τὸν ὄπνο μου πὸν θὰ χανόταν. Ὁμοῦ συμφώνησα γιὰ νὰ με τὸν κακοφανῆ.

Θὰ ἦταν ἐνάμιση ἢ ὄρα. Περᾶσαμε μιὰ στιγμή ἀπ' τὸ σπῆτι, γιὰ νὰ πάρσομε τὴ σχετική ἄδεια και νὰ δευτηνοῦμε μαζί, μιὰ κι' ἦταν μεκιάρης σπουδαστής. Πᾶνω στὸ φαῖ ὄμοῦ ἤθε να μᾶς δῆ ὁ παππούς. Εἶχε κᾶφι ἔξαιρετικό ἐκεῖνο τὸ βράδυ κι' ὅταν ὁ παππούς ἔχει κᾶφι, τοῦ ἀράσει νὰ συζητῆ, ὅπως λέει, «με τοὺς νεαροῦς» και νὰ τσακῶνεται μαζί τοῦς γιὰ «τίς νέες ἰδέες» πὸν ἔχουν.

Πᾶνω σὰ σὺπα-μαῦδες, ἢ ὄρα πᾶρασε. Κι' ἐνὼ ἡ κουβέρτα με τὸν παππὸν ἐξακολουθοῦσε, τὸ ἐκκορμῆς σημανε δώδεκα. Στὸ ἀκουσμά του ὁ παππούς εἶπε τὸ συνηθισμένο του «τὴν δωδεκάτην και πᾶσαν σκιυγνήν...» Ἐμετς με τὸν Νώντα κοιταχτήκαμε.

— Τί λές, κάμς; τοῦ λέω. Αὐτὸς ἔστηκε λίγο. — Ὡχ, ἀδερφέ! ἔκανε ἔπειτα, θυμήθηκα τὸ κρεββάτι μου και τὸ ἐπεθῆμσα. Ἀλλῶστε ἢ ὄρα πᾶρασε. Ἐς ἄλλοτε!

Μηλολόγητο ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΜΟΥ ΤΑΞΙΔΙ

Ἦταν Κυριακή πρᾶϊ. Ἐνας καθάριος οὐρανὸς ἔκανε τὴ φύση χαρούμενη, ἂν κι' εἶμαστε στίς ἀρχές τοῦ Ὀχτώβρη.

Ἐάντι μᾶς ξεπλωόταν μιὰ γαλήνια θάλασσα, πὸν πότε-πότε τὴ ρωτῶνε ἐν' ἀνάλαφο και ὀροσερὸ ἀεράκι.

Κόσμος πολλὸς εἶχε μαζευτεῖ σὲ λιμάνι και περίμενε τὸ βαπόρι. Σὰ λίγο, ὄλων τὰ πρόσωπα σφράφτηκαν ἀνατολικά, ἀπ' ὄπου φάνηκε ὁ καπνὸς του.

Τώρα πιά φαινόταν καλὰ, ποδοχόταν κατ' εὐθεταν μᾶς στὸ λιμάνι, δ-που ὄμνευε καμμιὰ ὄρα, κι' ἔπειτα θὰ τραβοῦσε γιὰ τὸν Πειραιᾶ.

Ὅσο πλησίαζε τόσο χτυποῦσε ἢ καρδιά μου... Οἱ φωνές πὸν ἔβγαζαν οἱ βαρκάρηδες, τὰ παιδιά πὸν πουλοῦσαν κουλούρια, τὸ σφῆριγμα τοῦ βαποριοῦ, ὄλα αὐτὰ μ' ἔκαναν νὰ τρομάζω πιά πολύ γιὰ τὸ ἀγνωστο ὄπου πᾶγα.

Δεκατητῶν χρονῶν δουριστά, μὲλις

Κάθε ἀπόγευμα, — φτάνει νὰ εἶναι λίγο καλὸς ὁ καιρὸς, — ὀλη ἢ προκυμαία τῆς Θεσσαλονίκης κατακλύζεται ἀπὸ κόσμο. Ἰδίως ὄμοῦ τὸ Σάββατο — με τὴ σκόλη τῶν Ἑβραίων — και τὴν Κυ-

Η Διάπλασις ασπάζεται τους φίλους της: **Ἑλίαν** (τί ἄμορφο τοπίο κι' ἡ φωτογραφία σου, ἂν καὶ θαμπή, μὲ ἔσως μιά ἰδέα πὼς εἶναι κι' εὐχαριστήθηκα πολὺ εὐχομαι, νὰ πραγματοποιηθῆ, γρήγορα ἢ ἐπιθυμία σου νὰρθῆς στὴν Ἑλλάδα φίλος μου τὸν ἀδελφὸ) **Ραπουτίν** (τὸ ἔλαβα, ἡσυχᾶς ἔχεις δικαίω. τὸ καίμα' δὲν ταυριάζει ἐκεῖ, θὰ ἔγινε κάποιο λάθος· ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ βρεθῆ, ἀφοῦ ἡ λύσις δημοσιεύθηκε, ἢ προθεσμία ἔληξε κι' οἱ βιβλίοι οἱ λύτες θὰ κεραικίσαν αὐτὴ τὴ λέξη) πρῶην **Ἀθρα** τοῦ **Πηλίου** (εὐχαριστῶ πάρα πολὺ! πόσα μοῦ θύμισε τὸ καλὸ σου γράμμα!) **Χαρὰν τοῦ Σαυτιοῦ** (ἔνα γράμμα σου, ποῦ τὸ ἔλαβα τὸν π. Δεκέμβριον, ἔμεινε, δὲν ἔβρω πῶς, χωρὶς ἀπάντησιν· θὰ ἔλαβες ἄλλως τὴν ἀπόδειξιν γιὰ τὴν ἀνανέωσιν τῆς συνδρομῆς σου καὶ τῶρα λαθύνεις, ἔστο καὶ ἀργά, τίς εὐχαριστίες μου) **Κλόην** (ώρατο τὸ γράμμα σου· ἔστειλα 10 τετράδια ἢ ἀγγελία σου εἶναι γιὰ τὸ μέλλον δημοφίλιον τῶν ψευδωνύμων τοῦ 1932) **Ρενέ** (εὐχαριστῶ πολὺ· ναί, ἦταν τυπογραφικὸ λάθος· ἐλπίζω νὰ μὲ γράψῃς συχνά τῶρα ποῦ ἔχεις καὶ ψευδώνυμο) **Ταξιδιώτην** (μπορεῖς νὰ μὲ σταλῆς κομματὶ γιὰ τὴ Σελίδα· μαριὰ ἀπὸ τέτοια παιδιὰ!) **Θαυράλεαν Ἑλληνίδα** (ἔστειλα δύο τετράδια· πὼς χρησιμοποιοῦνται τὸ λέει ὁ Ὁδηγός) **Χλωρίδα** (αὐτὸ τὸ ψευδώνυμο, καθὼς θὰ εἶδες, σοῦ ἐνέκρινα, γιὰτὶ ἐκεῖνα ποῦ ἐπρότεινες, κα' ἔχουν ἄλλες' σοῦ ἔστειλα τὸν Ὁδηγὸ κι' ἐλπίζω νὰ μὲ γράψῃς συχνά) **Ἰδανισμὸν** (εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὸ βιογράφημα) **Βέθαν** (τίς ἔλαβα) **Θεότρελλην Τσιγγάαν** (τετράδια· ἔστειλα· τὸ κομματὶ σου, νομίζω, ἐνεκρίθη) **Κόκκινην Κοσκίαν** (αὐτὸ λοιπὸν σοῦ ἐνέκρινα· τώρα ἔχω στὴ διάθεσίν σου δρ. 42,40' γράψε μου) **Ἥραστον** (τί παραγγέλια; δὲν ἔβρω· μὴ δὲν ἔλαβα προηγούμενο γράμμα σου;) **Κάποιον, Χρυσόστομον** κτλ. κτλ.

Εἰς ἕσας ἐπιστολὰς ἔλαβα ματὰ τὴν 9 Ἰουνίου 9' ἀπαντήσω σὸ ἐρχόμενον.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΜΧΕΙΡΙΑ τοῦ 26ου Ἀγωνισμοῦ Ἀύγουστον, Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τούτου εἶναι δεσφαί μέρη τῆς 11 Ἀγούστου.

- 385. Λεξιγράφος**
Πρόθεσις δισύλλαβη
Μ' ὄμοιο δὲν ἐνάων
Κι' ἔξοχον ἡμίθεο
Μουσικὸν δηλώνω,
Πρὸ τῆς Θήβας τῆς παλίας
Ἔγινε καὶ βασιλιάς.
Νικηφόρος Εὐράνοδ
- 386. Στοιχειδγράφος**
Χώρος εὐρωπαϊκῆς
—Θά σοῦ πῶ, μὰ μὴν τὸ πῆς—
Ἔνα γράμμα' ἂν τῆς περὶ ξῶ,
Μιὰν ἀπ' τίς ἐννιά θὰ φτιάξω.
Φίδρο τοῦ Λεβάντι
- 387. Τονόγράφος**
Ρῆμα ποῦ, σὴν καὶ χάσης,
Θὰ τὸ πῆς μὲ στεναγμό.
Ἄν τὸν τόνο του ἀνεβάσης,
Μὲ χαρὰ, μ' ἐνθουσιασμό,
Θὰ τὸ πῆς, θὰ τὸ κραυγάζης.
Σιφονέτ
- 388. Ἀναγραμματισμός.**
Καί-πάνω στήριχα βουνά,
Στὰ παλιὰ χροῖνια, πολυμῆ
Γιὰ τὴν ἐλευθερία.
Μὰ θέση ἀλλάξαι ὁ λαοῦς
Καὶ νά, ὁ ἦρασις ὁ τραγός
Σκυφτός στὴν ἐκκλησία.
Μπουμπουλίν

- 389. Γωνία**
+ * * * * * = Ἀσθένεια
* + * * * * = Ὁρατὸν ἄνθος
** + * * * * = Ἀσπρὸν ἄστρον
*** + * * * * = Κράτις εὐρωπαϊκὸν
** + * * * * = Μούσα
+ * * * * * = Νεοῦλλην πατητής
+ * * * * * = Νῆσος τοῦ Αἰγαίου
Οἱ σταυροὶ καθέτος πτάν.
Πέτρος Μιχαηλίδης
- 390. Κρυπτογραφικὸν**
1 2 3 4 5 6 7 8 = Ἀρχαῖος θεός
2 3 4 7 8 = Ὁρμή, δόχη
3 4 4 6 7 8 = Λατίνος ποιητής
4 3 2 3 5 = Πόλις
5 6 4 7 8 = Ὁρος καὶ πόλις
6 5 4 7 8 = Ἀρχαῖος θεός
7 4 7 2 5 = Μέρος τοῦ λόγου
8 5 2 7 8 = Νῆσος
Ταρζάν

391. Διπλὸ Κεφάλι
αὐλός, ὕλη, ὄδος, τρέπος, ἔξις, μηρός, Κύρος.
Εἰς τὰς λέξεις αὐτάς νὰ προστεθῆ ὡς κεφαλὴ ἀπὸ ἓν γράμμα καὶ νὰ σχηματισθῶν ἄλλαι τόσαι λέξεις, τῶρχικα τῶν ὁλοῦν ἀποτελοῦν ἄνομα πλοίου.
Πρῆγικῶς Ἀρπὰδ

392. Ἀκροστιχίς ἐξ Ἀντιθέτων
Νὰ εὐρεθῶν ἀντίθετα τῶν κάτωθι λέξεων τοιαῦτα, ὥστε τῶρχικα τῶν νὰποτελοῦν ἀρχαῖον φιλόσοφον:
φῶς, σπαρτή, ἴδιος, ἄνισος, ἀδυναμία, μέρος, ἀμαθής.
Ἀρτανιάν

393. Ἑλλητισούφωνον
α α ο - ε - ο ο ο - ε
Πληρωμένον Ἄετος

394. Γεῖφος

α	α	1111
α	α	1929
α	α	1930
α	α	1931
α	α	1111

Πρώματος τῆς Ἑλευθερίας

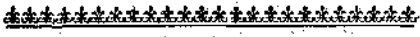
Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς

395. Grillage
* * * * * = Ville d'Amérique
* * * * * = Grand île d'Europe
* * * * * = Général de Carthage
* * * * * = Membre
Verticalement les mêmes.
Νάρκισσος

396. Rébus
Je meure a salon y que
meure
Μακεδονικὸν Ἐντελβὰς

Λ Υ Ξ Ε Ι Σ

- τῶν Πνευμ. Ἀσκήσεων τοῦ φύλλου 13
- 161. Ὀκεανός (ὁ, καί, ἄν, ὄς).—162. Ἔρη-μ' Ἐρηθίς.—163. Ὁμονοῖαι εἰς δὲν ἐξικέντησαν. (Ἡ ἀνάγκη σὺν στίχον κανονικῶς).—164. ΔΑΜΙΕΤΤΗ (αἶμα, ἡμίθεα, ἱμάσια, Ἐδέρ, τιμή, ἦτα).—165. ΜΑΔΕΡΑ (Μαιανδρός, Ἀξίος, Δούναβις, Εὐφράτης, Ροδανός, Ἄλιος).—166. Φάρος-Θεός, φο-εο=ΦΕΡΟΣ.—167-171. Οἶνος, νοσῶ, Αἰνείας, Ναῖς, Ἰώνιος.—172. Κάλλιο γνώση δίχως γρόσι, παρὰ γρόσι δίχως γνώση.—173. Ἡ Μεγάλη καὶ ἡ Μικρὰ Ἄρκτος εἶναι ἀστρικοί. (ἡ μέγα, λυκός, ἡ μικρὰ, Ἄρκτος ἢ νέας, τερ-εὺς μί).—174. Vice-vis.—175. Morté la bête mort le venin.

ΤΟΜΟΙ
ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς **Α' Περιόδου** (1879—1893) ἀπὸ τοὺς ἐκδοθέντας 24 τόμους ὑπάρχουν ἀκόμη μόνον οἱ ἑξῆς τόμοι: 7ος, 14ος, καὶ 18ος. Ἐκαστος τόμος δρχ. 25, ταχυδρομικῶς δὲ ἀποστελλόμενος δρχ. 28,60 διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν καὶ δρχ. 35 διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

Τῆς **Β' Περιόδου** (1894—1981), ὑπάρχουν ὅλοι οἱ ἐκδοθέντες τόμοι, 38 ἐν ἑλ.φ. Ἐκ τούτων, οἱ μὲν Τόμοι τῶν ἐτῶν 1894-1928 τιμῶνται ἕκαστος ἀρραφος δρχ. 80 καὶ ραμμένους δρχ. 85. Οἱ δὲ Τόμοι τοῦ 1929, 1930 καὶ 1931 τιμῶνται ἕκαστος ἀρραφος δρχ. 110 καὶ ραμμένους δρχ. 115.

Ταχυδρομικὰ τέλη ἕκαστος τόμου προσθετὰ εἰς τὰς ἀνω τιμὰς: Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν δρχ. 5 ὁ ἀρραφος καὶ δρχ. 15 ὁ ραμμένος, διὰ δὲ τὸ Ἐξωτερικὸν δρχ. 28 εἰτε ἀρραφος εἰτε ραμμένος.

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἀπλό στοιχεῖα δρ. 5, τὸ ἐλάχιστον τμήμα. Πέραν τῶν 10 λέξεων 50 λεπτά ἢ λέξεις μὲ παρὰ δὲ στοιχεῖα δρ. 1 καὶ μὲ κεφαλαῖα δρ. 1, 50. Ὁ χαρακτηριστὶς στίχος δρ. 5. Οἱ μὴ συνδρομηταὶ πληρώνουν τὸ διπλῶν ἢ προπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

[AB'-294]
Κορφατισσοῦλες, Ἄπ' τὴν πατρίδα μου Κεφαλλονίαν—Σὰς στέρω χλιταφιλία.
Θαυράλεα Ἑλληνίς

[AB'-295]
Ἐξοποιῶ τ' ἀγαπήτῃ Διαπλασέπουλα, ποῦ ἀλληλογραφοῦσα, πὼς ἀπὸ καρπὸ ἀποσύρθηκα ἀπ' τὴν κίνησιν τῆς Διάπλασης κι' ἐπαφα καθὲ ἀλληλογραφία.
Κεφαλλονίτης

[AB'-296]
Διαπλασέπουλα-ς, ἀνταλλάσσομε τετραδιάδια. Ἀπαντοῖμε ἀμείψω. Ἀθηνῶν Πασαλίδου, Χαλκίδου 29, Θεσσαλονίκην. Διὰ: Θεότρελλη Σανθούλα, Θεότρελλη Τσιγγάνα.

[AB'-297]
Διαπλασέπουλα-ς ὑποστηρίζετε τὸν [AB'-281] Διαγωνισμὸν μας, ἰδιαίτερος: Ἀσθεκονήσιοι, Κύπριοι. Δ/ας: [AB'-39].
ΛΑΤΟΥ

[AB'-298]
«ΟΙ ΒΑΤΡΑΧΟΙ»
Παρακαλοῦν θεοὺς δὲ ζήτησαν τὰ δῶρα τους (λαχέτω) νὰ τὰ ζητήσουν ὡς τὸ τέλος τοῦ μηνός, ἀλλοίως χάνουν τὰ δικαιώματά τους.

[AB'-299]
Στὸ νέο Διοικητικὸ Συμβούλιον τῆς «Χαροῦμενης Συντροφίας» εὐχομαι καλὴ πρόδο. Ἀλληλογραφί μόνον στὴ νέα Δ/σι: Νίκη Συλλοπούλο, Κοζάνη.
Παράφορος Ἄγγελος

[AB'-300]
Ἐξεδόθη τὸ πρῶτο φύλλον τοῦ περιοδικοῦ τῆς «Χαροῦμενης Συντροφίας» «ΜΑΚΕΔΟΝΟΠΙΣΤΟ». Συνδρομὴ ἐτησία 30, ἐξάμηνη 15. Τὸ φύλλο 2,50. Δ/ας: [AB'-210].

ΜΗ ΑΝΗΣΜΟΝΕΙΤΕ πὼς καθὲ παραγγέλια σας, γιὰ νὰ διτελεσθῆ ἀμέσως, πρέπει νὰ συνοδεύεται καὶ μὲ μὴ τυπωμένη ταμνία, ἀπ' αὐτὴς μὲ τῆς ὁποίας εἰς στέλνεται τὸ φύλλο καθὲ ἐβδομάδα.